

Naručitelj: Udruga PET PLUS

**EVALUACIJA PROJEKTA
REO – RESOCIJALIZIRAJ, EDUCIRAJ, OSNAŽI
FAZA II, 2021.**

Završni izvještaj

Evaluacijski izvještaj sastavila: Darija Zubić

Zagreb, 29.11. 2021.

Sadržaj

1. UVOD	3
1.2. Opis projekta.....	3
2. CILJEVI EVALUACIJE.....	4
3. METODOLOGIJA.....	4
4. REZULTATI EVALUACIJE	5
4.1. Provedba programa	5
<i>Aktivnost 1: Aktivnost pripreme.....</i>	<i>5</i>
<i>Aktivnost 2: Edukacija iz jednostavnog deficitarnog zanimanja- računalni operater</i>	<i>5</i>
<i>Aktivnost 3. Grupe pomoći i samopomoći</i>	<i>6</i>
<i>Aktivnost 4. Škola u prirodi</i>	<i>6</i>
<i>Aktivnost 5. Aktivnosti promocije i vidljivosti</i>	<i>7</i>
<i>Aktivnost 6. Okrugli stol.....</i>	<i>7</i>
4.2. Zadovoljstvo korisnika.....	8
4.2.1. Zadovoljstvo grupama pomoći "Nikad ne gubiš - ili promijeniš ili naučiš"	8
4.2.2. Zadovoljstvo aktivnošću Škola u prirodi	12
4.3. Ishodi projekta.....	16
5. ZAKLJUČAK I PREPORUKE	17

1. UVOD

Ovaj izvještaj prikazuje nalaze i zaključke proizašle iz vanjske evaluacije projekta "REO-Resocijaliziraj, educiraj, osnaži, faza II", provedenog od Udruge PET PLUS, 2021. godine. Evaluacija će se provesti na temelju analize dostupne dokumentacije, intervjua projektnog tima i upitnika zadovoljstva primijenjenih na korisnicima projekta.

1.2. Opis projekta

Projekt REO - Resocijaliziraj, educiraj, osnaži, faza II, traje od 1. prosinca 2019., a trajat će ukupno 3 godine, do kraja studenog 2022. te se bavi edukacijom, psihosocijalnom podrškom, savjetovanjem i razvojem životnih kompetencija znanja i vještina bivših ovisnika s ciljem njihove resocijalizacije i osnaživanja. Ova evaluacija se odnosi na drugu godinu projekta, odnosno obuhvaća razdoblje od 1. prosinca 2020. do 30. studenog 2021. godine. Projekt je proveden u partnerstvu Udruge PET PLUS, općine Orle i POU Velika Gorica.

Ove godine je u projektu sudjelovalo ukupno 41 osoba. Svi direktni korisnici sumuškarci u dobi od 25 do 50 godina, bivši ovisnici, većinom bez formalnog obrazovanja, s područja cijele Hrvatske. Korisnici projekta su ujedno i na smještaju zbog provođenja kraćih rehabilitacijski programa u Terapijskoj zajednici Orle. Indirektna korisnička skupina su članovi njihovih obitelji.

Prije početka projekta, određeni su opći i specifični ciljevi.

Opći cilj projekta bio je unaprjeđenje provedbe programa resocijalizacije ovisnika

Posebni ciljevi projekta bili su:

- Poticati provedbu projekata resocijalizacije ovisnika i osnažiti partnerstva udruga i ostalih lokalnih dionika u razvoju radno-socijalnih vještina, programa obrazovanja i zapošljavanja te uključivanje liječenih ovisnika u različite kulturne, sportske i edukativne aktivnosti.
- Edukacija liječenih ovisnika radi stvaranja temelja za njihovo zapošljavanje.
- Osnaživanje liječenih ovisnika na području životnih kompetencija.

Prema opisnom obrascu za prijavu projekta, ciljevi su se ostvarivali kroz sljedeće aktivnosti:

1. Edukacija iz područja jednostavnih deficitarnih zanimanja prema afinitetima korisnika tijekom provedbe projekta (ukupno 9 korisnika kroz 3 godine projekta).

2. Grupe pomoći i samopomoći (ukupno 40 korisnika Terapijske zajednice kroz 3 godine projekta).
3. Škola u prirodi (ukupno 20 korisnika Terapijske zajednice kroz 3 godine projekta).
4. Aktivnosti promocije i vidljivosti.
5. Okrugli stol.
6. Evaluacija projekta.

Očekivani rezultati po završetku projekta obuhvaćaju:

- a) 9 korisnika je završilo edukaciju iz jednostavnog deficitarnog zanimanja prema osobnom afinitetu, kroz 3 godine.
- b) 40 korisnika koji su redovno pohađali Grupe pomoći i samopomoći, kroz 3 godine.
- c) 20 korisnika završilo tečaj Škole života Preživljavanje u prirodi, kroz 3 godine.
- d) 40 sudionika Okruglog stola, kroz 3 godine.
- e) Visoko zadovoljstvo provedenom edukacijom, održanim Grupama pomoći i samopomoći i izvršiteljima programa.

2. CILJEVI EVALUACIJE

Ciljevi evaluacije su utvrditi stupanj do kojeg su uspješno ostvareni opći i specifični ciljevi projekta u obuhvaćenom razdoblju. Ti ciljevi će se ostvariti kroz analizu provedenih aktivnosti i ishoda projekta, te utvrditi zadovoljstvo sudionika u projektu.

3. METODOLOGIJA

Evaluacija projekta REO - Resocijaliziraj, educiraj, osnaži, Faza II, 2021. godine počiva na analizi sadržaja projektne dokumentacije, intervjuima s ključnim osobama u projektnom timu, dva kratka anketna upitnika zadovoljstva korisnika te analizi konačnog ishoda.

Intervjui s osobama iz projektnog tima, te analiza projektne dokumentacije omogućili su nam uvid u tijek odvijanja projekta, dok su upitnici ukazali na zadovoljstvo korisnika projektom.

Od projektne dokumentacije korišteni su Opisni izvještaj projekta, izvještaji o provedenim edukacijama i radionicama, uvjerenja o osposobljavanju korisnika, potpisne liste te uvid u web stranicu i objave na socijalnim mrežama koje govore o projektu.

Za procjenu zadovoljstva korisnika korišteni su upitnici zadovoljstva.

4. REZULTATI EVALUACIJE

4.1. Provedba programa

U ovom dijelu prikazat ćemo evaluaciju ostvarenja ciljeva projekta kroz analizu aktivnosti, te usporedbu planiranih i ostvarenih mjerljivih rezultata. Za svaku aktivnost utvrdit ćemo kako je provedena u usporedbi s početnim planom, koji su rezultati njome ostvareni, te koji su se problemi i modifikacije javili tijekom njene provedbe. Osim toga, usporedit ćemo očekivane rezultate projekta s ostvarenim.

Aktivnost 1: Aktivnost pripreme

OPIS: Aktivnost je obuhvaćala direktnu komunikaciju s terapijskim zajednicama te telefonsku komunikaciju s lokalnim Zavodima za zapošljavanje. Svrha ove aktivnosti bila je prikupiti zainteresirane korisnike. Metodom motivacijskog intervjua korisnici su potaknuti na uključivanje u edukativne programe. Nositelj aktivnosti bila je Udruga PET PLUS.

PROVEDBA I REZULTAT: 11 korisnika je bilo zainteresirano za sudjelovanje u prekvalifikacijama i edukativnim programima. Aktivnost se provodila u razdoblju odsiječnjado travnja 2021. godine.

PROBLEMI I Odstupanja: Nije bilo problema niti odstupanja u provođenju ove aktivnosti.

Aktivnost je uspješno provedena.

Aktivnost 2: Edukacija iz jednostavnog deficitarnog zanimanja- računalni operater

OPIS: Cilj ove aktivnosti ležao je u osposobljavanju bivših ovisnika u deficitarnim zanimanjima kako bi se lakše zaposlili i resocijalizirali. Nositelj aktivnosti je bila Pučko otvoreno učilište Algebra.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se travnja do studenog 2021. godine u trajanju od 120 sati edukacije za zanimanje računalnog operatera. 3 korisnika su educirana za zanimanje računalnog operatera čime su se stvorili temelji za bolju konkurentnost na tržištu rada.

PROBLEMI I ODSUPANJA: Obzirom na COVID-19 situaciju, polaznici su predavanja, u organizaciji Učilišta ALGEBRA, slušali online. Od tri korisnika, jedan je položio ispit i dobio diplomu, jedan je napustio zajednicu prije polaganja ispita, a drugi treba izići na ispit tijekom prosinca 2021.

Usprkos manjim odstupanjima, aktivnost je uspješno provedena.

Aktivnost 3. Grupe pomoći i samopomoći

OPIS: Aktivnost je obuhvaćala predavanja i interaktivne radionice s ciljem jačanja socijalnih i komunikacijskih vještina te rasta samopouzdanja i samopoštovanja neophodnih za ustrajnost u procesu rehabilitacije Nositelj aktivnosti je Udruga PET PLUS.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se odvijala tijekom lipnja i srpnja 2021. godine. U radionicama je sudjelovalo ukupno 11 korisnika. Odrađeno je 12 jednosatnih radionica osnaživanja pod nazivom "Nikad ne gubiš - ili promijeniš ili naučiš", pod vodstvom psihijatra i socijalnog pedagoga.

PROBLEMI I ODSUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

Aktivnost 4. Škola u prirodi

OPIS: *Škola u prirodi* se 2021. godine odvijala u vodstvu 2 stručnjaka preživljavanja u prirodi i uklapanja istog u moderan način života. Ova aktivnost ima za cilj ojačati životne i socijalne vještine korisnika te razviti vještinu kritičkog zaključivanja i neovisnog donošenja odluka.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost je trajala 5 dana. Odvijala se od 20. do 24. rujna 2021. te je u njoj sudjelovalo ukupno 6 korisnika. Aktivnost se održala u Gorskom Kotaru, a smještaj korisnika je organiziran u Planinarskom centru Petehovac. Korisnici su kroz rekreacijske šetnje i planinarenje posjetili različite lokacije u Gorskom Kotaru: Vještine s kojima su upoznati su: orijentacija i snalaženje u prirodi (korištenje karte i kompasa), korištenje pomoćnih užeta i

slaganje čvorova. Korisnici su također provodili vrijeme u aktivnostima poput boćanja istreličarstva. Voditelj aktivnosti naglašava da su pokazali izrazit interes i timski rad.

PROBLEMI I ODSUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

Aktivnost 5. Aktivnosti promocije i vidljivosti

OPIS: Redovite objave na web i Facebook stranicama Udruge PET PLUS s ciljem upoznavanja javnosti s problemima bivših ovisnika, te u svrhu smanjenja stigme i osnaživanja marginaliziranih skupina.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se odvijala kroz cijeli period provedbe projekta. Kroz 15 objava pružene su informacije za potencijalne korisnike i djelovalo se na senzibilizaciju javnosti. U objavama su predstavljene aktivnosti, tijek i napredak projekta, te su objavljene slike iz različitih faza projekta.

PROBLEMI I ODSUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

Aktivnost 6. Okrugli stol

OPIS: Okrugli stol po završetku projekta je prilika da se zainteresirani pobliže upoznaju s radom Udruge PET PLUS te ima cilj da se kroz prizmu dobrih praksi utvrde praktični koraci i mjere za prevenciju relapsa kod liječenih ovisnika.

PROVEDBA I REZULTAT: Okrugli stol u okviru projekta "REO-resocijaliziraj, educiraj, osnaži, Faza II" održan je 23.11.2021. Pokrivene teme bile su:

- Zadovoljstvo korisnika programa REO faza II, njihove sugestije, mišljenje, potrebe;
- Potreba dosljednosti provođenja zakonske regulative;
- Izuzetan značaj obiteljske uloge – rad sa roditeljima kako bi prepoznali znakove ovisnosti i pravodobno preventivno djelovali;
- Medijske kampanje usmjerene ka popularizaciji zdravih stilova života;
- Provođenje programa prevencije maloljetničke ovisnosti.

Na okruglom stolu sudjelovalo je ukupno 17 osoba.

PROBLEMI I Odstupanja: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

4.2. Zadovoljstvo korisnika

Kako bismo utvrdili zadovoljstvo korisnika REO - Resocijaliziraj, Educiraj, Osnaži Faza II projekta, primijenili smo dva kratka upitnika. Prvi upitnik se odnosi na zadovoljstvo grupama pomoći *Nikad ne gubiš - ili promijeniš ili naučiš*, dok se drugi upitnik odnosi na zadovoljstvo aktivnošću *Škola u prirodi*. U narednim poglavljima prikazat ćemo procjene korisnika za svaku od tih aktivnosti posebno.

4.2.1. Zadovoljstvo grupama pomoći "Nikad ne gubiš - ili promijeniš ili naučiš"

Ovim upitnikom pitalo se korisnike da procijene:

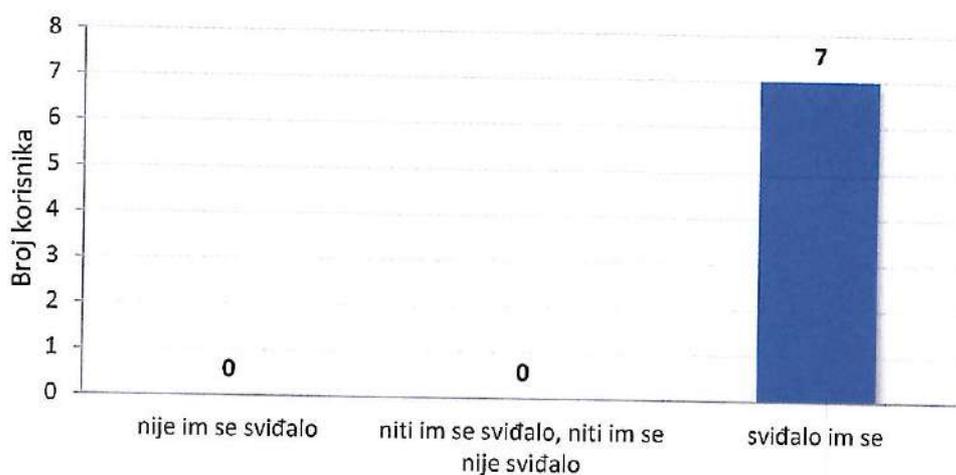
- koliko im se sviđjelo sudjelovati u ovoj aktivnosti,
- jesu li instruktori dovoljno jasno prenosili znanja i vještine,
- jesu li stekli znanja koja će im koristiti u odnosima s drugim ljudima,
- je li ih aktivnost osnažila i poboljšala im životnu perspektivu,
- bi li željeli ponovno sudjelovati u aktivnosti.

Osim navedenog, korisnike se također pitalo što im se najviše, a što najmanje sviđjelo, kao i imaju li prijedloge i komentare vezane uz grupe pomoći.

Obzirom da se radi o statistički malom uzorku sudionika (7 sudionika iz Terapijske zajednice PET PLUS, korisnici koji su ispunili upitnik zadovoljstva), rezultati su prikazani isključivo deskriptivno, frekvencijama i prema redoslijedu pitanja iz korištenog upitnika.

Prvo pitanje u upitniku tražilo je od korisnika da procijene koliko im se sviđjalo sudjelovati u grupama pomoći. Stupanj zadovoljstva iskazan je na skali od 3 stupnja, pri čemu 1 označava da im se nije sviđjalo, 2 da su neutralni (niti im se sviđjalo, niti im se nije sviđjalo), a 3 da im se sviđjalo. Frekvencije odgovora prikazane su grafom 1.

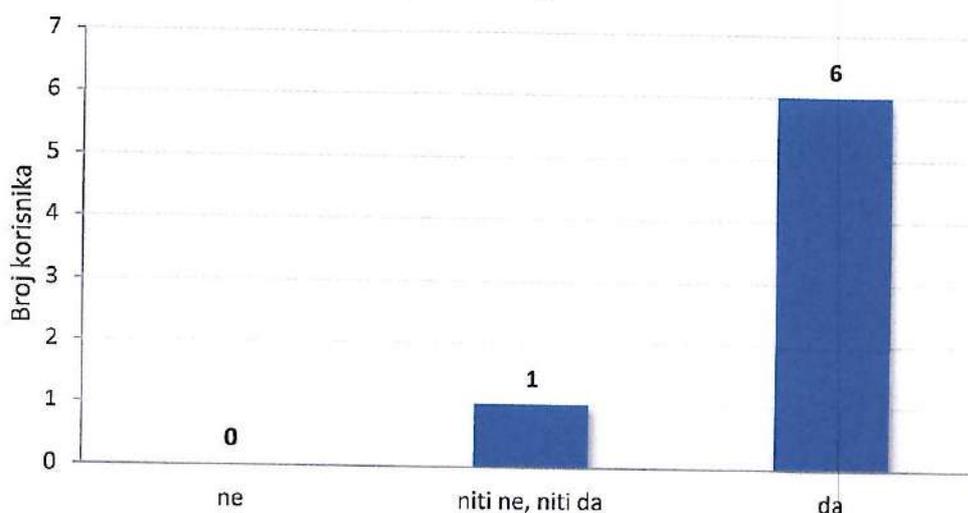
Graf 1. Koliko im se sviđalo sudjelovati u Grupama pomoći Nikad ne gubiš - ili promijeniš ili naučiš

Vidimo da je svih 7 korisnika odgovorilo da im se sviđalo sudjelovati u grupama pomoći. Sukladno tome i prosječna ocjena je najviša moguća, odnosno 3.

Distribucija odgovora na pitanje jesu li radionice bile dovoljno razumljive, prikazana je na grafu 2.

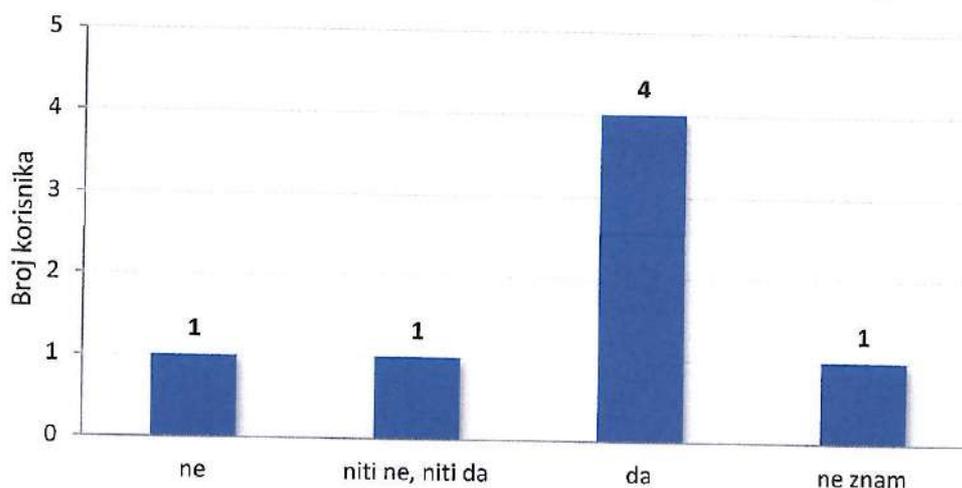
Graf 2. Jesu li radionice bile dovoljno razumljive

Prema rezultatima prikazani grafom 2., vidimo da, od 7 sudionika koji su odgovorili na ovo pitanje, njih 6 smatra da su radionice bile dovoljno razumljive, dok je jedan korisnik neutralan. Nitko od korisnika ne procjenjuje radionice nerazumljivima. Aritmetička sredina odgovora na skali od 3 stupnja iznosi, $M=2.9$, uz $sd=0.38$.

Sljedeće pitanje u upitniku tražilo je od korisnika da procijene jesu li na grupama pomoći stekli znanja koja će im pomoći u odnosima s ljudima (poput prijatelja, obitelji, partnera, kolega s posla, šefova i sl.). Frekvencije odgovora na ovo pitanje prikazane su na grafu 3.

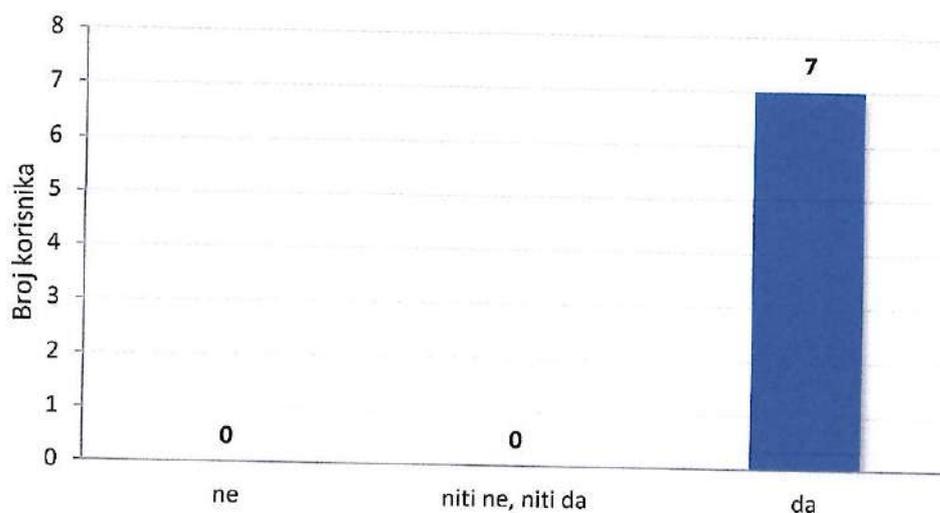
Graf 3. Smatraju li da su stekli znanja koja će im koristiti u odnosima s ljudima

4 od 7 korisnika smatra da im je ova aktivnost pomogla da steknu znanja koja će im koristiti u odnosima s ljudima. Jedan korisnik je neutralan, jedan smatra da ovom aktivnošću nije stekao takva znanja, a jedan ne može procijeniti. Aritmetička sredina odgovora, pri čemu je najmanji mogući odgovor 1, a najviši mogući odgovor 3 (opcija "ne znam" je isključena), iznosi, $M=2.5$, uz $sd=0.84$.

Nadalje, korisnici su odgovarali na pitanje smatraju li da su ih grupe pomoći osnažile i poboljšale im perspektivu u životu. Odgovore vidimo na grafu 4.

Graf 4. Smatraju li da ih je aktivnost osnažila i poboljšala im životnu perspektivu

Svih 7 korisnika procijenjuje da su ih grupe pomoći osnažile i poboljšale im životnu perspektivu. Obzirom da nema odstupanja u odgovorima ($sd=0$), aritmetička sredina je najviša moguća, odnosno iznosi, $M=3$.

Na pitanje bi li željeli ponovno sudjelovati u ovoj aktivnosti, svi sudionici su odgovorili potvrdno.

Prikaz odgovora na pitanja što im se najviše, a što najmanje sviđelo nalazi se u tablici 1.

Tablica 1. Što im se najviše, a što najmanje sviđelo

Što im se najviše sviđalo	n*
Odnos/ pristup voditelja	4
Razgovor sa sudionicima	3
Teme radionica	2
Što im se najmanje sviđalo	n*
Mali broj sudionika	2
Nedorečenost	1

* broj odgovora

Svih 7 korisnika odgovorilo je na pitanje o aspektima grupa pomoćkoji su im se najviše sviđjeli, a dva sudionika su dala po dva odgovora. Najčešći odgovor se odnosi na voditelja grupa pomoći, odnosno odnos voditelja prema korisnicima (4 odgovora). Drugi najčešći odgovor se odnosi na komunikaciju između samih sudionika koja se odvijala na radionicama (3 odgovora), a 2 odgovora navode teme o kojima se pričalo na radionicama. Istovremeno, samo 3 korisnika su odgovorila na

pitanje o aspektima koji su im se najmanje sviđjeli. Dva smatraju da je bilo premalo korisnika na radionicama, dok jedan korisnik smatra da su radionice bile nedorečene.

3 korisnika su dala prijedloge i komentare o grupama pomoći te se sva tri slažu da bi takvih radionica trebalo biti više.

4.2.2. Zadovoljstvo aktivnošću Škola u prirodi

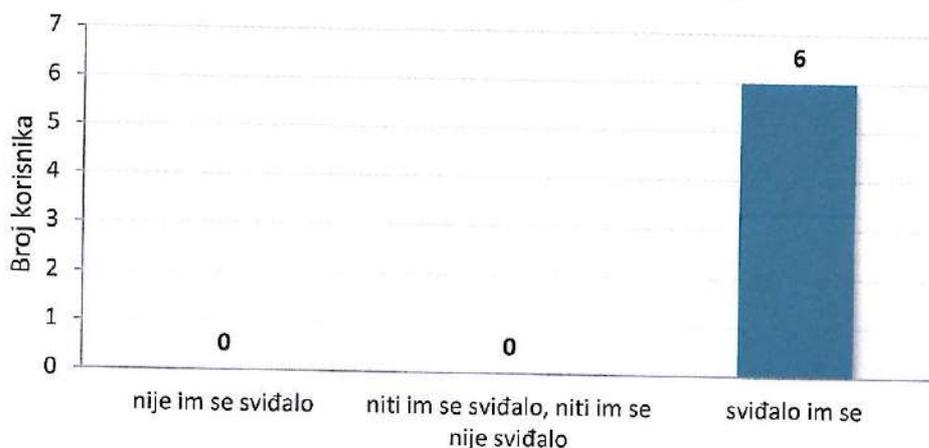
Drugi primijenjen upitnik ispituje zadovoljstvo korisnika aktivnošću *Škola u prirodi*. Pitanja, kao i u prethodnom upitniku, uključuju:

- koliko im se sviđjelo sudjelovati u ovoj aktivnosti,
- jesu li instruktori dovoljno jasno prenosili znanja i vještine,
- jesu li stekli znanja koja će im koristiti u odnosima s drugim ljudima,
- je li ih aktivnost osnažila i poboljšala im životnu perspektivu,
- bi li željeli ponovno sudjelovati u aktivnosti,
- što im se najviše, a što najmanje sviđjelo,
- prijedloge i komentare koje imaju o aktivnosti.

Kao i kod prethodnog upitnika, broj korisnika koji su ispunili upitnik je mali (7 korisnika Terapijske zajednice PET PLUS), pa su rezultati prikazani deskriptivno i uz pomoć frekvencija odgovora.

Prvo pitanje u upitniku tražilo je od korisnika da procijene koliko im se sviđalo sudjelovati u ovoj aktivnosti. Stupanj zadovoljstva iskazan je na skali od 3 stupnja, pri čemu 1 označava da im se nije sviđalo, 2 da su neutralni (niti im se sviđalo, niti im se nije sviđalo), a 3 da im se sviđalo. Frekvencije odgovora prikazane su grafom 5.

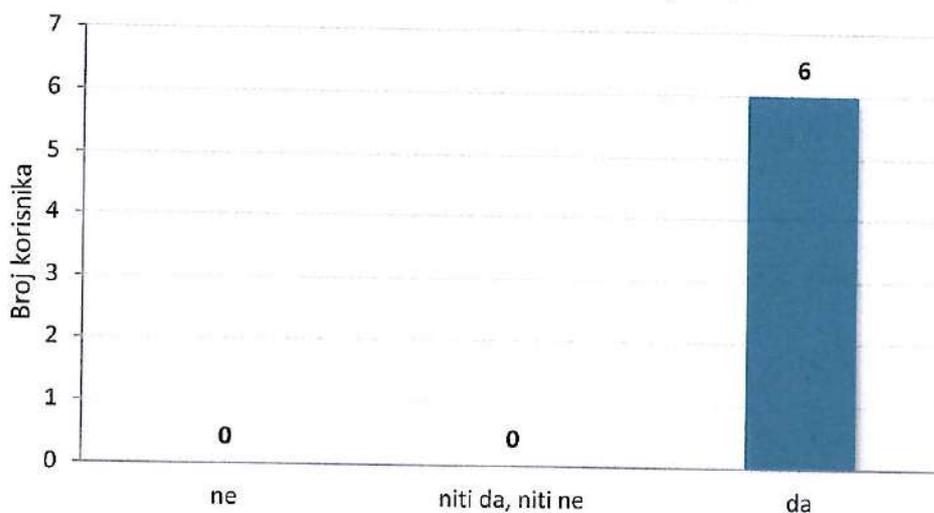
Graf 5. Koliko im se sviđalo sudjelovati u aktivnosti Škola u prirodi

Vidimo da je svih 6 korisnika odgovorilo da im se sviđalo sudjelovati u aktivnosti *Škola u prirodi*. Prosječna ocjena je, dakle, najviša moguća, odnosno $M=3$ ($sd=0$).

Distribucija odgovora na pitanje jesu li instruktori dovoljno jasno prenosili znanja i vještine prikazana je na grafu 6.

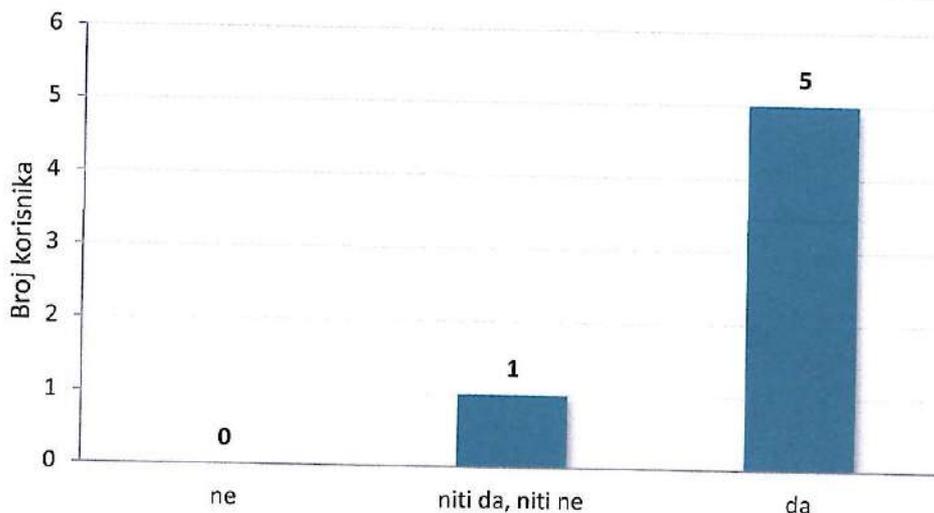
Graf 6. Jesu li instruktori dovoljno jasno prenosili znanja i vještine

Prema rezultatima prikazanim grafom 6., vidimo da svih 6 korisnika smatra da su instruktori dovoljno jasno prenosili znanja i vještine. Nitko nije dao neutralan, niti negativan odgovor.

Sljedeće pitanje u upitniku ispitalo je smatraju li korisnici da su stekli znanja koja će im pomoći u odnosima s ljudima. Frekvencije odgovora na ovo pitanje prikazane su na grafu 7.

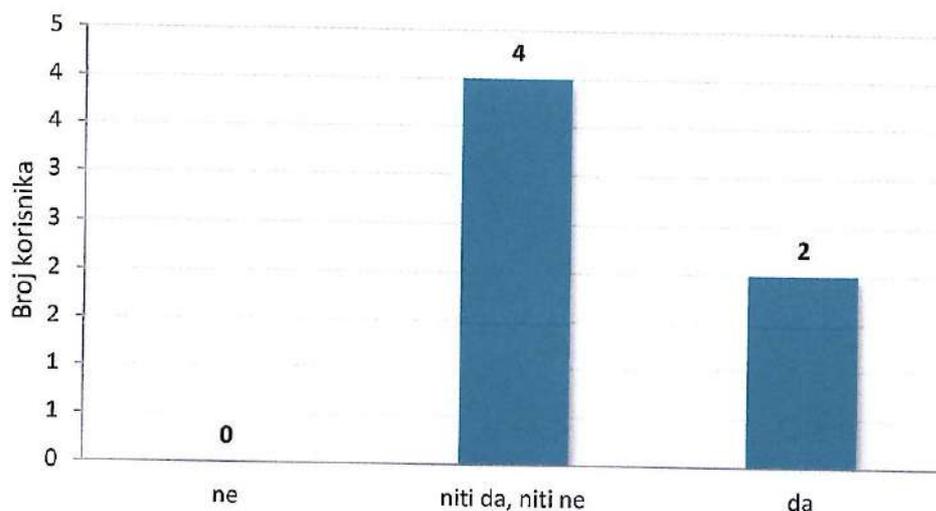
Graf 7. Smatraju li da su stekli znanja koja će im koristiti u odnosima s drugim ljudima

5 od 6 korisnika smatra da im je ova aktivnost pomogla da steknu znanja koja će im koristiti u odnosima s drugim ljudima. Jedan korisnik je neutralan. Aritmetička sredina odgovora, pri čemu je najmanji mogući odgovor 1, a najviši mogući odgovor 3, iznosi, $M=2.8$, uz $sd=.41$.

Nadalje, korisnici su odgovarali na pitanje smatraju li da ih je ova aktivnost osnažila i poboljšala im perspektivu u životu. Odgovore vidimo na grafu 8.

Graf 8. Smatraju li da ih je aktivnost osnažila i poboljšala im životnu perspektivu

4 od 6 korisnika je neutralno na ovom pitanju odnosno odgovaraju da ih aktivnost niti je, niti nije osnažila i poboljšala im životnu perspektivu. 2 korisnika na ovo pitanje odgovaraju potvrdno.

Aritmetička sredina odgovora, pri čemu je najmanji mogući odgovor 1, a najviši mogući odgovor 3, iznosi, $M=2.3$, uz $sd=.52$.

Na pitanje bi li željeli ponovno sudjelovati u ovoj aktivnosti, svi sudionici su odgovorili potvrdno.

Prikaz odgovora na pitanja što im se najviše, a što najmanje sviđelo tijekom ove aktivnosti nalazi se u tablici 2.

Tablica 2. Što im se najviše, a što najmanje sviđelo

Što im se najviše sviđalo	n*
Boravak u prirodi	2
Planinarenje	2
Zbližavanje s drugima	1
Okoliš	1
Posjet špilji	1
Što im se najmanje sviđalo	n*
Hladnoća	2
Višak slobodnog vremena	1
Hodanje	1

* broj odgovora

Svih 6 korisnika odgovorilo je na pitanje o aspektima aktivnosti koji su im se najviše sviđeli, a jedan korisnik je dao dva odgovora. Odgovori koji se ponavljaju su *boravak u prirodi* i *planinarenje* (po 2 odgovora). Preostali odgovori uključuju: *zbližavanje s drugim korisnicima*, *okoliš* i *posjet špilji*. 3 korisnika su odgovorila na pitanje o aspektima koji su im se najmanje sviđeli, a jedan od njih je dao 2 odgovora. Odgovor koji se ponavlja dva puta je *hladnoća*, a preostala dva uključuju *višak slobodnog vremena* i *hodanje*.

Niti jedan korisnik nije imao komentare niti sugestije vezane uz ovu aktivnost.

4.3. Ishodi projekta

Završnom analizom svih pregledanih materijala, intervju s projektnim timom i upitnika provedenog na korisnicima, možemo sažeti krajnje ishode projekta na sljedeće:

- Ukupno 41 osoba, korisnici terapijske zajednice PET PLUS i njihove obitelji su uključeni u projekt REO - Resocijaliziraj, Educiraj, Osnaži, Faza II u drugoj godini provođenja;
- 2 korisnika supotpuno educirana na područjima deficitarnih zanimanja, konkretno za zanimanje računalnog operatera;
- 11 osoba sudjelovalo je u grupama pomoći i samopomoći;
- 6 korisnika je sudjelovalo u aktivnosti *Škola u prirodi*;
- Korisnicima su ovim aktivnostima podignuti kapaciteti za uključivanje na tržište rada, te su im osnažene radne, socijalne i životne vještine;
- Korisnici iskazuju visoke razine zadovoljstva aspektima programa kroz koji su prošli.

Ishodi koji su vezani uz razmjenu informacija o prevenciji relapsa i destigmatizaciju bivših ovisnika ostvareni su javnim objavama o tijeku programa te diskusijom na Okruglom stolu u kojoj je sudjelovalo 17 osoba.

5. ZAKLJUČAK I PREPORUKE

Na temelju analize sadržaja projektne dokumentacije, informacija prikupljenih intervjuom sa ključnim osobama i upitnicima zadovoljstva korisnika možemo zaključiti da je projekt REO - Resocijaliziraj, Educiraj, Osnaži, Faza II, u drugoj godini provedbe, vrlo uspješno proveden. Projektom su ostvareni početno planirani ciljevi te nije bilo većih odstupanja u ostvarivanju planiranih aktivnosti.

Edukacije i osposobljavanja korisnika za deficitarna zanimanja korisnicima donose dugoročnu korist kroz razvijene vještine, povećanu razinu samopouzdanja i samopoštovanja, bolju konkurentnost na tržištu rada te općenito mogućnost bolje reintegracije u društvo.

Grupe pomoći i samopomoći u formi interaktivnih radionica, kao i *Škola u prirodi*, osnažuju korisnike, uče ih socijalnim vještinama, boljoj komunikaciji s okolinom, daju im samopoštovanje te time olakšavaju njihovu resocijalizaciju.

Stoga su ovim aktivnostima ostvareni opći i specifični ciljevi projekta.

Procjene korisnika projekta potvrđuju ove zaključke:

- korisnici jednoglasno iskazuju visoko zadovoljstvo grupama pomoći. Nešto manji broj korisnika smatra da su im ove radionice pomogle u odnosima s ljudima, ali svi sudionici smatraju da ih osnažuju i poboljšavaju im životnu perspektivu. Svi korisnici bi ponovno sudjelovali u ovim grupama i sugeriraju da bi takvih grupa trebalo biti više.
- korisnici također jednoglasno iskazuju visoko zadovoljstvo aktivnošću *Škola u prirodi*, smatraju da su instruktori bili razumljivi, da im je ova aktivnost pomogla oko stjecanja znanja u odnosima s ljudima kao i u poboljšanju životne perspektive. Svi korisnici bi rado opet sudjelovali u sličnoj aktivnosti.

Preporuke temeljene na rezultatima evaluacije se prvenstveno odnose na veći broj ovakvih aktivnosti prilikom rehabilitacije ovisnika.

Izvedba projekta REO - Resocijaliziraj, Educiraj, Osnaži, Faza II, u 2021. godini, odvila se bez većih odstupanja od prvotnog plana.

Zubić